

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:
Egy évre 8 Pengő, $\frac{1}{2}$ évre 4 Pengő, $\frac{1}{4}$ évre 2 Pengő,
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:
Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő,
nyiltér soronként 40 fill. Álláskereső hirdetése 80 fill

Széchenyi-tűz a Magura alatt.

Széchenyi István gróf születésének 150. évfordulóját ünnepelte a megnagyobbodott haza összeforrt egysége 1940. szeptember 21-én.

Ez országos ünneplésben egy szivdobbanással vert a nemzet szive és ütőerére tette a legnagyobb magyar emlékezetét, hogy hitet, erőt merítsen mélyes eszméinek gazdag tárházából.

A legelső magyar gyújtotta meg az emlékezés lángját, hogy lobogó fényét elvigyék az ország négy tája felé, belevilágítva, beleégetve Széchenyi nagy eszméjét a magyar tájakba, hogy melegsége új életerőt öntsön a dermedt szivekbe, hogy ragyogása utat mutasson újabb ezer évre, hogy szerte foszló füstje összekapcsolja a magyart.

Igy tündökölt valamikor az ő lelki-sége is végig az országon, szétszórta szívének fényes ragyogását, eszméinek örökértékű kincseit, hogy átvegye azt minden magyar tőle, hogy egy tűzzé olvassza, egy lángá forrassza, egy szivvé dobbantsa, egy lélekké magasztosítsa azokat az eszméket bennünk, amelyeket korszakának reformáló zászlajára irt.

És, ha akkor nem tudott gondolatainak serege eljutni minden faluba, vigye el most e meggyújtott staféta oda, ültesse eszméit a szivek trónusára, válják minden magyarnak második énjévé kifinomult gondolat-világa.

Szánguldjon végig az országban e rohanó lángban az ő szellemi végrendelete és pecsételje meg sorsát e népnek egy boldogabb jövőre, amelyben az ő soha ki nem alvó eszmeragyogása legyen a fény világító utján.

Világítson el Ujvidékről is Orsováig e láng, ahol munkásságának egyik értékét köbevésvé őrizi a hálás utókor.

Vegye körül fénynyalábjá emlékművének kereteit és aranyozza be újra százados betűit.

Szánguldjon rohanásával végig Keleten, a visszatért Erdélyben s vegye birtokába ő is e földet, hogy része legyen a Széchenyi gondolatokban.

Itt azonban, a Magura koronája előtt álljon meg és a mi lelkünk lobogó fényét ölelje magához, egyesítve magáéval.

Tekintszen szét hegyünk lábainál, ahol merev vigyáz állásban áll őrt a magyar ifjuság, ahol egy századdal később is öröklik eszméinek lobogása felett az ifju nemzedék.

Szálljon szelleme közénk, ahol idézzük az ő tündöklő nagyságát ifjuságunkban és emlékezve hódolunk neki: a meggyújtott tüzekben.

Vigye el az új nemzedék lobogó lelkesedését innen messze Keletre és beszéljen ott a Báthoriak késői unokáiról, akik méltók akarnak lenni Széchenyi nagy eszméihez itt a Magura tövében.

Azután szálljon a fény Rákóczi városába, messze Északra és zengjen szelleme újabb riadót a tárogatós kurucok nagyságos fejedelmének, vigye le kriptájába az újabb requeimet, amely már békés magyar álmról biztosítja őt a kassai dóm alján.

És végül szánguldjon Nyugatra, a nagycenti sirbolthoz, olvadjon össze a fáklyafény a kihült porokkal, emelkedjék az ég magasságáig, kösse össze szeretettel véle a földet és mint élő oszlopóriás ragyogjon örökké a történelem élő tanulságául, hogy így ünnepel, így hódol egy nemzet századok múltán is legnagyobb fiának.

Ünnepségek a városban.

Az országos ünnepségekbe Szilágysomlyó is bekapcsolódott, hogy hódolhasson szintén a legnagyobb magyar emlékezetének.

Istentisztelet. Az ünnepségek előtt a különböző felekezetek istentiszteletet tartottak, amelynek keretében megemlékeztek Széchenyiről.

A *Leventék* már 9 órakor kezdték az ünnepélyt. Szébb napot nem is lehetett volna választani az alakulásra, mint a Széchenyi-napot. Tudni kell ugyanis, hogy Szilágysomlyón a Levente Egyesület e napon alakult meg. Először léptek a nyilvánosság elé és nagyítás nélkül lehet mondani, igen szép sikerrel. Az első kivonulás alkalmával senki sem a lépések, vagy menetlések sikerére gondolt, az természetes is, hanem ennél többet érő, bensőséges, lelki megnyilvánulásra. Ez pedig felemelő szépséggel sikerült. Az istentisztelet után a Bem-téren gyülekeztek, hogy ifjaink lelkét e történelmi nevezettségű hely ihlesse meg legelőször. Rácz István, főgimnáziumi tanár gyújtó beszédével kapcsolatban sikerült is a cél. Magas szárnyalású beszédben állította a leventék elé Széchenyi alakját, mint a cselekedetekben megnyilvánuló hazaszeretet példaképét és az önzetlenség legnemesebb emberét.

Szavára azután kigyuladt a fény a Magura alatt, hogy Széchenyi eszméit beleégesse az ifjuság szívébe, lelkébe.

A lángoszlop pedig szállt, szállt, fel a magasba, vitte a gimnáziumi tanuló és levente ifjuság gondolat-világát a Lánchid pilléreire, a Tiszához, az Aldunához és ama megszámlálhatatlan Széchenyi alkotásokhoz, illetve eszmékhez, amelyek megvalósítására a mai ifjuság is vállalkozik.

A *közép- és elemi iskolák* d. e. 11 órakor tartották intézeteikben az idevonatkozó ünnepségeket a szülők jelenlétével.

A *városi ünnepség* d. e. 11 órakor volt a rom. kat. kulturteremben.

A himnusz együttes éneklése után a Hisekegyet a Városi Dalárda énekelte, sehogy sem. 8–10 emberrel kár volt fellépni. E nagymultu és most is jobb sorsra érdemes

Dalárdát megöli tagjainak nemtörődömsége. Kár pedig, igen kár!

Következett Brassay Károly, gimnáziumi tanár, az ismert országos sulyemelő-bajnok ünnepi beszéde, amelyet nagyszerűsége miatt közlünk az alábbiakban. Ehhez nem kell semmi magyarázat, vagy dicséret. Ez a beszéd mindent megmutat, legfeljebb csak hallgatóinak lebilincselő áhitatát nem adja vissza Mindenesetre igaz, hogy a szónoki képessé minden fokozatát bemutatta. Büszkéek vagyunk a tanár urra és még sok esetben szeretnénk hallani.

Mélyen tisztelt közönség!

Magyar testvéreim!

A történelem folyamán nagyon sokat irtak és nagyon sokat vitatkoztak a nagy emberek történelmi szerepléséről és a nagy emberek alkotásának maradandóságairól, az alkotások értékeiről.

Ezt a vitát azonban sohasem a jelen, hanem mindig csak a történelmi távlat, mindig csak az utókor döntheti el. A magyar történelemben fényesen tündöklő példa van arra, mit tehet egy ember, akkor, amikor milliók és milliók tele jóakarattal nem érnek el semmit és nem tudnak hozzáfogni semmihez sem.

A magyar történelemnek ez a fényesen tündöklő példája gróf Széchenyi Istvánnak az élete és munkássága, az eredmény pedig a magyar nemzet újjászületése. A magyar történelem egyik legnagyobb csillaga Széchenyi, akkor ragyogott fel a magyar égen, amikor a nemzet idegen uralkodóház alatt szellemi és anyagi tekintetben messze elmaradt az akkori kortól és ott állott előtte az enyészet, — az élet és a halál nagy választóján, ott állott előtte a sir.

Gróf Széchenyi István, gróf Száchenyi Ferencnek, a Nemzeti Múzeum megalapítójának a fia, pontosan 150 évvel ezelőtt 1791. szeptember 21-én délután született Bécsben. Gondos nevelésben részesült. Már 17 éves korában katona lett. Mint katonatiszt több hóstettet visz véghez és több kitüntetésben részesül a Napoleon elleni háboruban. Katonatiszt korában szabadságideje alatt beutazza Európa egy részét, nagyon sokat lát, nagyon sokat tanul. Elhivatottságának ösztönös megérzése, mélyes vallásossága, nemzete, fajtája iránt érzett rajongó, forró szeretete nem engedik nyugodni. Mikor látja a nagy, gazdag, művelt, boldog nyugati országokat, elhatározza, hogy életének minden erejét, minden gondolatát, minden cselekedetét a pusztuló magyarság megmentésére, felemelésére és újjáépítésére szenteli.

Széchenyi az akkori magyarországot nemcsak az ipari, kereskedelmet, mezőgazdaságot, állattenyésztést és a társadalmi élet öntötte új formákban és virágoztatta fel, hanem az akkor szunnyadó, tespedő magyar lelket is újra acélossá, hívővé, küzdőképessé és bizakodóvá tette. A magyar parlagot akarta felszántani, hogy nemzetét gazdaggá, művelté, naggyá és boldoggá tegye.

1825. november 3-án lépett be a magyar történelembe, amikor a pozsonyi diétán birtokainak egy évi jövedelmét, az akkori időben káprázatosan mesés összeget, 60 ezer forintot ajánlott fel egy olyan tudós társaság céljaira, amely a magyar nyelv és irodalom művelését tűzi ki feladatául. Ezzel megalapítója lett a Magyar Tudományos Akadémiának. Tette ezt azért, mivel meggyőződése volt, hogy a nemzet létfentartásának,

jövendőjének egyik legfontosabb alapja a nemzeti nyelv. Ettől fogva szóval, tollal, cselekedettől fáradhatatlanul szolgálja életének nagy célját. Magyarország gazdaggá, műveltté, naggyá és boldoggá tétele. Hitel, Világ, Stádium, Kelet-népe című műveiben és egyéb apróbb munkáiban részletesen kifejti azt, hogy minden magyar művelje ki magát és erősítse meg magát anyagilag is. Az így, szellemi és anyagi téren megerősödött országban, minden magyar nyujson egymásnak testvéri kezet, hogy a magyar nemzet újra betölthesse Istentől rendelt hivatását a nemzetek és népek sokvirágu tarka rétjén.

Széchenyi nemcsak politikai, gazdasági és szellemi téren lett vezére a nemzetnek. Sokkal több volt ennél. Felmagasztosult a nemzet tanítómesterévé. Ő a magyar nemzet tanítómestere. Kiméltlenül rámutatott a nemzet hibáira, de mindig megmutatja az utat és a módot a hibák kiküszöbölésére, a bajok orvoslására.

Kossuth a legnagyobb magyarnak nevezte el Széchenyit, mivel szerinte „Széchenyi a nemzet úterére tette fülét és meghalotta a kor hívó szavát”. Széchenyi sokkal többet tett ennél. Orvosságot adott a betegnek és ami a legnehezebb volt, rávette a beteget, hogy éljen ezzel az orvossággal. Hirdeti és követeli a vagyon és jövedelem arányában való közteherviselést, a törvényelőtti egyenlőséget és mindenképp előtt követeli kilencmillió hűséges jobbágy felszabadítását. Ő a magyar történelem legnagyobb reálpolitikusa. Széchenyi lángelméje azonban nemcsak az eszméiből sugárzik vissza, hanem visszatükröződik minden cselekedetéből.

Egészen apró, jelentékteleneknek látszó cselekedetekkel kezdi meg korszakalkotó nagy munkáját, hogy ezáltal nemzetét fokozatosan hozzászoktassa a nagy feladatok elvégzéséhez. Pestet és Budát — Béccsel állandó gőzhajó járatokkal köti össze. Megépíti a Lánchidat és ezáltal alapvetője lesz Pest és Buda egyesülésének, valamint Budapest világvárossá való fejlődésének. Szabályozza a Dunát a Vaskapunál. Megkezdja a Tisza szabályozását. Felvirágoztatja az ipart, a kereskedelmet, az állattenyésztést, földművelést. Társaságokat, kaszinókat alapít. Honfitársai példáján felbuzdulva bankokat, gyárakat, színházakat létesítenek. Széchenyi soha nem kereste a népszerűséget és amikor az 1840. év táján a politikai vezetés lassanként Kossuth Lajosnak és társainak a kezébe megy át, nem irigykedik. Örömmel látja a szerencsésebbeket, a fiatalabbakat, akik máról-holnapra akarják megvalósítani azt, amit ő hosszú, küzdelmes, fáradtságos munkával remélt megvalósíthatónak. A Kossuth, Széchenyi közötti ellentétben a tragédia az, hogy mindkét nagy ember egyformán jót akart. Egyforma volt a cél, csak az eszközök voltak mások. Kossuth először politikai szabadságot akart a nemzet számára kivívni. Széchenyi pedig először gazdaggá, műveltté, naggyá, boldoggá akarta tenni a nemzetet, mert hiszen ezekből úgy is önként adódik a nemzet politikai szabadsága.

Nagy lángelmék, nagy eszmék harcra volt ez a küzdelem, nem pedig üres jelszavaké. A történelem ítélőszéke már kimondta a végső szót ebben a küzdelemben. Mikor szakadás áll be a nemzet és uralkodóház között és a bécsi kamarilla a nemzetiségeket lázítja ellenünk, Széchenyi felemeli a szavát, hűségre inti a nemzetiségeket. Kimondja, hogy minden embernek joga van anyanyelvéhez. Csak az a fő, hogy az idegen nyelvű honfitársunk hűséges és becsületes legyen a kenyértadó nemzethez és országához. Ezt az elvet a jelenlegi magyar kormány is zászlójára írta. Mikor elkerülhetetlen a háború a nemzet és az uralkodóház között. Széchenyinek hazájáért, nemzete sorsáért aggódó lángelméje elborul. Az 1848. szeptember 6-iki minisztertanács így kiált fel: „Vért, magyar vért látok mindenütt. Az országban idegen csapatok száguldanak, pusztítanak, gyilkolnak mindent ami magyar. Az égen pedig lángbottal van felírva Kossuth Lajos neve”. —

A döblingi zártintézet szomorú száműzöttje lesz a legnagyobb magyar. A magyar A magyar nemzet pedig megvívja csodálatos szabadságharcát, amely tele van a magyar katoná szent hősiességével és a magyar nép

önfeláldozásával és aldozat-készségével. — A szabadságharcnak azonban mégis egy örök természeti törvény vetett véget, az erő törvénye. Széchenyi mindezt prófétai divinációval előre látta és megjósolta.

A szabadságharc után hosszú, sötét éjszaka borult a magyar nemzetre, de a Széchenyi eszméitől, tanításaitól, cselekedeteitől megerősödött magyarság kibirta és átvészeltette ennek a hosszú éjszakának minden keserű megpróbáltatását. Széchenyi, aki Döblingben visszanyerte teljes szellemi frissességét német nyelven, névtelenül kiadott „Ein Blick auf den anonimen Rückblick” című munkájában Európa közvéleménye előtt nevétségessé teszi a Magyarországot rabságban tartó zsarnoki rendszert és siettetni annak bukását. Lassan virrad! A magyar szabadság, a magyar fel-támadás reflektorfénye átvilágítja a halott köd-tengeren. A legnagyobb magyar ezt már nem érte meg. Állítólag 1860. április 8-án önké-zével vetett végett áldásos, munkás életének. Visszatért Teremtőjéhez ez a nagy magyar génius és megszűnt dobogni az a szív, amely-hez hasonlót évszázadok is csak ritkán szü-lnek. — „Egy szó nyillalt a hasán keresztül, egy röpke szóban annyi fájdalom” — sir fel Arany János, a legnagyobb epikus költő. —

Széchenyi halála megrázta, megdöbben-tette a nemzetet, de egyúttal örök mementó volt a nemzet számára eszméinek a követé-sére. Széchenyi magvető volt. De ennek a nagy magvetőnek az akkori magyar parla-gon meg kellett elégedni azzal, hogy a ter-mésnek csak egy részét takaríthatta be a magyar nép. A világmindenség bölcs és vég-telen harmoniája sugárzott felséges eszméiből. Az alkotás, a munka jelenségei voltak szá-mára az a zene, amely lelkét az isteni ma-gasságok felé vitte.

Széchenyi örök kincse minden magyarnak. A legkisebbtől a legnagyobbig, a legel-sőtől a legutolsóig. Ma, amikor az emberi lelkiismeret, a világozság, a hit, a fejlődés és a tisztaság viv eddig soha nem látott óriási, gigászi élet-halál harcot az emberi lelkisme-retlenséggel, a sötétséggel, hitelenséggel és állatiassággal, ma, amikor birodalmak és or-szágok buknak el és nemzetek támadnak fel,

Megkétszerezett kötelessége minden ma-gyarnak Széchenyi eszméinek a követése. Ezt meg kell éreznie minden hűséges, becsü-letes polgárának nyelvre, nemzetiségre és vallásra való különbség nélkül. A katoná, iparos, földműves, kereskedő, lelkész és hi-vatalnok, munkás, tudós és napszámos, sze-gény és gazdag mindnyájan nyujtsanak egy-másnak testvéri kezet és legyenek egyek a

honszeretben. Mindnyájan egyért vagyunk, egyért dolgozunk, élünk és ha kell, egyért halunk meg. Egy szent és felséges célért és ez a cél: Magyarország. Maeterlinek gróf, a belga Shakespeare azt mondja, hogy minden ember addig él a földön halála után, amed-dig beszélnek róla. Széchenyi lángszelleme most is itt melegít miközöttünk. Ha az ő szelleme mutatja a célt és a magaslato-t, akkor válik a magyar nemzet életében való-sággá, a legnagyobb magyarnak örökértékű mondása: „Sokan azt állítják, hogy Magyar-ország nem volt, hanem lesz”.

Magyar testvéreim! Azt hiszem, mindnyájunk lelkéből és szívéből beszélek, ha a legnagyobb magyarnak a szellemében a kö-vetkező szavakkal imádkozom a magyar jö-vendőért:

Az irgalom szent anyaga, lakozzék a világon!
A vértanuk jutalma, mind a nemzetünkre szálljon!
Jöjjön a nagy magyar kor, amelyet sok ember sírva vár lent.
És legyün mi is jobbakk, igazabbakk és boldogabbakk,
Mint voltunk eddig. Amen.

Beszédének végeztével ugyancsak a gimnázium tanára, illetve igazgatóhelyet-tese Kuthy Zoltán jeleskedett Arany János: Széchenyihez c. ódájával. Szilágyosomlyó mű-pártoló közönsége előtt szintén a legnagyobb sikerrel mutatkozott be. Azután a Női-par-iskola szép énekszámát követte Kicsidné, Kattrá Mária énektanárnő vezetésével. Kórus-énekei mindig egyszerűbbek lesznek. Ezután Hosszu Margitka, V. o. állami el. iskolai ta-nuló szavalta Dávodi Bakó Ádám: Gr. Széc-henyi István c. versét a közönség nagy tet-szése mellett. Utána a rk. Polgári Leányis-kola énekelte Beethoven: Isten dicsőítését. Kozma nővér kifinomult művészete már meg-szokott a nagyközönség előtt. Még egy kel-lemes meglepetés volt az egyébként igen magas vonalon mozgó ünnepszám: Ho-ránszky Julia hegedőtanárnő bemutatkozása. Mélységes áhitattal hallgattuk gyönyörű játé-kát, amelyet a közönség nagy tapsal köszönt meg. A végén Turcsányi Sándor, szintén az áll. el. iskola VII. o. növendéke szavalta Pe-tőfy Sándornak: Magyarok Istene c. versét, szép sikerrel. Befejezésül Rác István gimnáziumi tanár élőképe következett, amely hűen fejezte ki Széchenyinek azt a gondolatát, amelyet az iparos, kereskedő és tisztviselők összefogásában látott. Jelmondataik szépen illeszkedtek bele a keretbe, amely mögött életnagyságban állott a legnagyobb magyar képe. A Szózat hangjai után oszlott szét a közönség, telítve lelkében a nagy Széchenyi eszmék megvalósítása iránti lelkesedéssel és leréva adóját kegyeletos emlékezetének.

Fügedi Péter.

A földművelésügyi miniszter látogatása Szilágyosomlyón.

Az árvizi lapjelentéseinkkel megírtuk, hogy aváros előjárósága minden lehető el fog követni, hogy a segítés módozatait a legszelesebb alapokra helyezze. Így került szomorú ügyünk a minisztériumokba is, ahol nemcsak biztatást, hanem komoly segítséget is ígértek a sorsverte város lakosságának fel-segélyezésére.

Ezzel kapcsolatban személyes látogatást tett városunkban báró Bánffy Dénes föld-művelésügyi miniszter ur, 1941. szeptember 23-án. A zászlódiszbe öltözött város sok szeretettel, de még több reménységgel kö-szöntötte őt e történelmi levegőjű város la-lai között.

A déli órákban már mintegy 200 ember gyűlt össze a városháza előtt, hogy tanui legyenek a magas vendég érkezésének. Ter-mészetes, hogy legtöbben érdekeltek, tehát árvizkárosultak voltak a várakozók. Sokan voltak azonban jelen a város vezetők közül is, élükön dr. Udvary József polgármesterrel.

Többen voltak Zilahról, dr. Gazda Endre alispán társaságában, mint megyei tisztviselők és a járásból a vezetők, egyesületek képvi-seleteikben. Itt volt dr. Kovrig János föld-művelésügyi sajtóelőadó, telepítési tanácsos, Balogh Vilmos, az Erdélyi Gazdasági Egye-sület elnöke, báró Braunecker Antal, orsz.

gyűl. képviselő, Sréter János, vármegyei fő-jegyző, stb. Majdnem dél van, amikor éljen-zés közben kiszál kíséretével kiszál kíséreté-vel gépkocsijából a miniszter.

A városházi diszerembe vonult gyűlés keretében először Brandt József, szilágy-somlyói földbirtokos köszönti vendégünket, mint a helybeli Gazdakör elnöke.

Beszédében vázolja a mai nehéz helyze-tet, amelyet a sors csapásaitól szenved évek óta a földműves társadalom, de különösen most, az árviztól. Kéri, hogy a város jaji-áltását hallja meg, és a sors által sujtott la-kosságnak nyujtsaon támogató segédkezett.

A miniszter Ur olyan közvetlenséggel válaszol, látszik rajta, hogy nem hive a rangra vágyásnak, hogy nem is gondolná senki, a miniszter ilyen kedves tud lenni. Válaszában kifejti a segítés módozatait. Örömmel jött ide, mint erdélyi ember, aki a jelenlévőkkel vé-gig szenvedte a 22 éves idegen uralomnak minden fokozatát.

Miniszteri működését a főlemivesnép ügyeinek megismerésével kezdte. Mint erdélyi ember tudta, hogy Erdély problémái sajáto-sak, azért nem igen lehet egyedül Budepest-ről irányítani. Ezért Kolozsvárott miniszteri kirendeltséget szervezett. Akciókat indított a kirendeltség keretében, hogy a földművelés-

ügy szerveit kiterjeszthesse egész Erdélyre. Felállította az Erdélyi Gazdasági Egyesületet, akinek elnökét el is hozta magával. E kirendeltség vezetője: Balogh Vilmos.

Kijelentette, hogy 22 évi elhanyagolást nem lehet egy év alatt pótolni, annyival is inkább, mert a közigazgatás jóformán még csak most indulhatott meg teljességgel. Megnyugtató a város lakosságát, hogy a Kraszna mederfelvételi munkáját megkezdték. — De tervbe van véve a Berettyó, stb. folyók meg szabályozása is. A terv után a kivitel következik, hogy itt többé sohse garázdálkodhassanak a folyók. Eljenzés. A miniszterium már eddig is — gyors segélyként — 30.000 P.-t bocsájtott rendelkezésre, amivel a munka megkezdődött. Ezután még rövidesen 70 000 Pengőt bocsájt a kormány a megyének, az ujjáépítés folytatására. — Összesen pedig 4.000 000 Pengőt utal ki, részint segélyként, részint hosszulejáratu, vagy alacsony kamatlábu kölcsönként. Lelkére köti minden magyarnak az építómunkát, melyet a legnagyobb igyekezet hasson át. Erre ma igen szükség van. Utána Tötös Gy. Sándor, szilágynagyalusi gazdaköri elnök kéri, hogy a kormány arányosítsa az ipari termékek árát a földmíveléséhez, igen drága a ruhafele és a csizma. A miniszter kijelentette válaszában, hogy ez nem könnyű dolog, itt nem igen lehet semmit sem ígérni, mert a ruhaanyagok legnagyobb részt külföldről kerülnek be hozzánk, aminek árszabályozása, vagy olcsóbbá tétele, most szinte lehetlen. Ezután báró Braunecker Antal, országgyűlési képviselő adja elő a vármegye panaszát.

16 község van itt jelen az árvizkárosultakból képviselve, akik már nagyon szeretnék, ha a kormány közmegelégedésre megoldaná ezt az égető problémát, miszerint a Kraszna, a Berettyó, a Zilah-patak és az Érrendszer szabályoztatnék, ami által 30.000 kat. kold kerülne vissza a gazdaközönség termelő javára. A miniszter azt mondja, hogy már eleve azzal a gondolattal jött ide, amely szerint az ügyet magáévá tette. Azért hozta magával Bayer Sándor vízügyi oszt. tanácsost, akivel pontos és részletes tervezetet fog előterjeszteni.

A végén dr. Udvar József polgármester köszönti a város nevében a miniszter urat, aki ezután már egészen közvetlenül beszélgetett el a jelelvőkkel. A beszélgetés során Brandt József az árvizkárosultak adóleszállítását, illetve elengedését kérte, továbbá Szilágysomlyó számára konzervgyár létesítését és tejszövetkezetet. A miniszter kijelenti, hogy a javaslatot a lehetőségeknek megfelelőleg mérlegelés tárgyává teszi.

A képviselő az adórendszerrel tesz említést, amennyiben a szőlősgazdák évek óta alig jutnak keresetbe a rossz termés miatt és adóelengedés helyett annak vannak kitéve, hogy még a román uralom alatt elmaradt adóhátralékukat is behajtják.

A miniszter ama szavaira, amelyek szerint ő 50-70 %-os adókedvezményről tud, kijelentik, hogy valóban meg van ez a rendelet, de még a pénzügyigazgatóságok nem tudnak erről. Kérik a segítséget, amit meg is ígér.

Befejezésül a vetőmag akcióról beszélgetnek, amelyben sok a hiba. Nevezetesen olyan silány és gyenge búzát küldött a kormány, hogy nem lenne szabad elvetni, de sok helyre késve érkezik. A miniszter válaszában azt hangsúlyozta, hogy az a baj, hogy sokkal több vetőmagot igényeltek a gazdák, mint amennyire valóban szükség lenne. Másik hiba az, hogy más célra is használják sokan a vetőmagot, mert az ellenőrzés nincs eléggé megszerveve.

A gyűlés, amely sok megnyugvást és reménységet adott a károsultaknak, bizva a kormány hathatós támogatásába, azzal az érzéssel ért véget, hogy végre az ujjáépítéssel kapcsolatban a folyókat is megrendszabályozzák és Szilágysomlyónak nem lesz többet olyan borzalmas éjszakája, mint a szeptember 2-án virradóra volt, amikor a jajkiáltás szavait verte vissza a Magura fala, és, hogy a város vezetőinek ezirányu munkáját hálásan kell fogadni.

Fügedi Péter.

Október 3-án és 4-én Vöröskeresztes napok lesznek Szilágysomlyón.

Mindeki ismeri, hogy a Vöröskereszt milyen fontos szerepet tölt be békében, háborúban egyaránt. Békében a népbetegségek ellen harcol s a szociális segítséget munkálja, háborúban pedig a harctereken küzdő katonákat cigarettával, dohánnal és egyéb szeretet-csomagokkal keresi fel, ápolónőket szervez, szeretetteljes ápolására és lehető testgyógyítására. Továbbá felkutatja, nyomon kíséri s támogatja az eltűnt, fogságba került katonákat s hirt ad róluk aggódó hozzátartozóiknak.

Ezen nagy, emberbaráti munkájához a Vöröskereszt időnként a társadalomtól kér segítséget, hogy feladatait teljesíteni tudja, hogy minden eshetőségre felkészülhessen. E cél szolgálatában október 3-án és 4-én országsszerte Vöröskereszt Napokat rendeznek, melyek megtartásába hazafias kötelességérzettel a Vöröskereszt szilágysomlyói szervezete bekapcsolódik.

A szervező, előkészítő munka most indul meg. Az első Vöröskereszt napon, október 3-án szombaton, lelkes hölgyek keresik fel a társadalom tehetősebb rétegeit, hazafias adománygyűjtés céljából. A második napon 4-én vasárnap, egész nap utcai gyűjtés lesz, amikor is lelkes asszonyok és leányok a Vöröskereszt részére perselyekbe gyűjtenek.

NYILT-TÉR

(E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

F. hó 19-én a gyümölcspiacon Vitéz Szász Oszkár alezredes neje Öméltóságával tanusított fellépéséért ezuton bocsánatot kérek.

Szilágysomlyó, 1941. szeptember 25.

Dr. Markovits Mártonné.

Vadászok!

Mindennemű löttvadát átvesz a legmagasabb exportárakon Löttvadkivíteli Szövetkezet a „Hangya” kötelékében — Nagyváradi főgyűjtőtelepe: Mátyás király ut 52. Telefon: 26-50.

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

— **Kormányzói kitüntetések.** Abban a nagy küzdelemben, amelyet az összefogott Európa viv az istentelen bolsevista-eszme ellen, a magyar honvédség is kiveszi részét a hagyományos dicsőséggel. Ezek a hősi cselekedetek természetesen nem is maradnak jutalom nélkül. Magyarország kormányzója már sok kitüntetést osztott szét s e kitüntetettek között szerepelnek a mi derék szilágysomlyói fiaink is, akik névsorát a legnagyobb örömmel és tisztelettel közöljük, mert büszkéek vagyunk rájuk! Dicséret elismerést a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett vitéz magatartásáért és tűzércsoportjának az ellenség előtt való eredményes vezetéséért: Vitéz Szász Oszkár alezredesnek, Luksch Péter századosnak és dr. nemes vajasdi Ajtay Ernő tartalékos hadnagynak, aki városunk szülötte is. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke okirati dicséret elismerésben részesítette: Huray Imre és Soós László századosokat, Vincze Lajos, Parag Mihály hadnagyokat, dr. Straub Imre és Kondra Pál tart. hadnagyokat, Nánássy Lajos és Mester Frigyes tart. zászlósokat. Ezenkívül bronz vitézségi érmet kapott: Bóbos László hadapród, Csatlós Imre tizedes és Péntek Ferenc honvéd.

— **A Légoltalmi Liga** helybeli csoportja f. évi szeptember hó 28. napján (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlést a városháza közgyűlési termében.

— **Adomány.** Özv. Szőlősy Józsefné Kolozsvár, az árvizkárosultak részére 10 pengő adományozott.

— **Halászlók figyelmébe!** 1941. szept. 1-től „Halászati jogositvány” a Kraszna-Zilah-patak ákosi szakaszáig Biró Jenő, szilágysomlyói tanító főbélrlőnél igényelhető.

— **Helyreigazítás.** Az árvizkárosultak javára Dr. Krasznay L. főszolgabíró nen 40, hanem 46P-t fizetett felül.

Két szekrény eladó. Megtekinthető: Wesselényi-tér 4.

Szilágysomlyó megyei város polgármesteri hivatala.

7625—1941. kig. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a város tulajdonát képező s alább megnevezett bolthelyiségek, vendéglőhelyiségek, lakás 1941. évi október hó 31 és illetve november hó 1-től egy évi időtartamra, vagyis 1942. évi október hó 31-ig terjedő időre nyilvános árlejtésen bérbeadtnak u. m.

1. P. Szatmári K. utca 2 sz. alatt lévő „Aranybika” korcsma, a hozzátartozó lakással és melléképületekkel (legutóbb Kovács József által bérelve) évi 480 Pengő kikiáltási bérösszeg mellett.

2. Városháza alatt lévő 1. sz. üzlethelyiség (legutóbb Silberstein Sámuel által bérelve) évi 480 Pengő kikiáltási ár mellett.

3. Városháza alatt lévő 2. sz. üzlethelyiség (legutóbb Hensel Irén által bérelve) évi 480 Pengő kikiáltási ár mellett.

4. Városháza alatt lévő 3. sz. üzlethelyiség (legutóbb Gidáli Imre által bérelve) évi 600 Pengő kikiáltási ár mellett.

5. Városháza alatt lévő 4. sz. üzlethelyiség (legutóbb Lázár Géza által bérelve) évi 840 P. kikiáltási ár mellett.

6. Nagy Imre tér 2. sz. a. lévő II./a számú üzlethelyiség (legutóbb József Éliás által bérelve) évi 480 Pengő kikiáltási ár mellett.

7. U. o. lévő 1. sz. üzlethelyiség (legutóbb Bartha Anna által bérelve) évi 600 Pengő kikiáltási ár mellett.

8. U. o. lévő 2. sz. üzlethelyiség (legutóbb Weisz Odón által bérelve) évi 540 Pengő kikiáltási ár mellett.

9. U. o. lévő 3. sz. üzlethelyiség (legutóbb Bene Gábor által bérelve) évi 540 Pengő kikiáltási ár mellett.

10. U. o. lévő 4. sz. üzlethelyiség (legutóbb Heimlich Nándorné által bérelve) évi 420 Pengő kikiáltási ár mellett.

11. U. o. lévő 5. sz. üzlethelyiség (legutóbb Niederkorn János által bérelve) évi 480 Pengő kikiáltási ár mellett.

12. U. o. lévő 6. sz. üzlethelyiség (legutóbb Glück Leopold által bérelve) 240 Pengő kikiáltási ár mellett.

13. U. o. lévő 6/b sz. üzlethelyiség (legutóbb Mátyás Nándor által bérelve) évi 240 Pengő kikiáltási ár mellett.

14. U. o. lévő 7. sz. üzlethelyiség (legutóbb Steinmetz Kaskhal által bérelve) évi 480 Pengő kikiáltási ár mellett.

15. U. u. lévő 7/a. sz. üzlethelyiség (legutóbb Klein Sándor által bérelve) évi 240 Pengő kikiáltási ár mellett.

16. A Nagy Imre téren lévő III./a sz. alatt lévő üzlethelyiség (legutóbb Zise Weller által bérelve) évi 360 Pengő kikiáltási ár mellett.

17. U. o. lévő III. sz. üzlethelyiség (legutóbb Bujdosó Ferenc által bérelve) évi 360 Pengő kikiáltási ár mellett.

18. U. o. III/b. sz. üzlethelyiség (legutóbb Günzler Vilmos által bérelve) évi 240 P. kikiáltási ár mellett.

19. Nagy Imre-tér 2. sz. a. lévő lakás, mely áll 2 szoba, konyhából (legutóbb Farmath György által bérelve) évi 180 Pengő kikiáltási ár mellett.

20. U. o. lévő 8. sz. helyiség (legutóbb László József által bérelve) évi 180 Pengő kikiáltási ár mellett.

Az árlejtés helye és ideje: 1941. évi október hó 7-ik napjának d. e. 10 órája, a városháza közgyűlési terében.

Az árlejtésen résztvevők kötelesek a kikiáltási ár 10⁰/₁₀₀-át az egész bérleti időre számítva, előzetesen biztosítékként letenni.

Az árlejtésen résztvenni szándékozók kötelesek írásbeli ajánlatukat legkésőbb f. évi október hó 3. napjának déli 12. órájáig a városi iktatóhivatalba zárt borítékban: „Ajánlat városi helyiség bérlésére vonatkozóan” megjelöléssel, az ajánlattevő nevének a borítékban való feltüntetésével benyújtani.

Részletes árlejtési feltételek megtekinthetők a városi pénztár helyiségében a hivatalos órák alatt.

Szilágysomlyó, 1941. szeptember 25.

Dr. UDVARY s. k.
polgármester.

„Buzaértékesítő” fogyasztási szövetkezet Szilágysomlyó, Szilágymező

Meghívó.

A 2150—1941. M. E. sz. rendelet rendelkezései értelmében és az igazgatóság 1941. szeptember hó 13-iki ülésének határozata szerint, a Szilágysomlyói „Buzaértékesítő” Fogyasztási szövetkezet tagjai ezennel,

rendkívüli közgyűlésre

vannak egybehíva, mely 1941. Október hó 4-ik napján 8 órakor tartatik meg a Szilágysomlyói Szövetkezet helyiségében a következő

tárgysorozattal:

1. A közgyűlés vezetőségének megalakulása és a jelenlevő tagok megállapítása.

2. Az igazgatóság jelentése az 1940. év ügyvitelére.

3. A felügyelőbizottság jelentése.

4. A mérleg és nyereség-veszteség számla jóváhagyása, a tiszta jövedelem felosztása és az igazgatóság és a felügyelőbizottság felmentése az 1940. év ügyvitelére vonatkozólag.

5. Az alapszabály módosítása a 2150/1941 M. E. sz. rendelet értelmében.

6. Az igazgatósági tagok megválasztása: az új alapszabályok szerint.

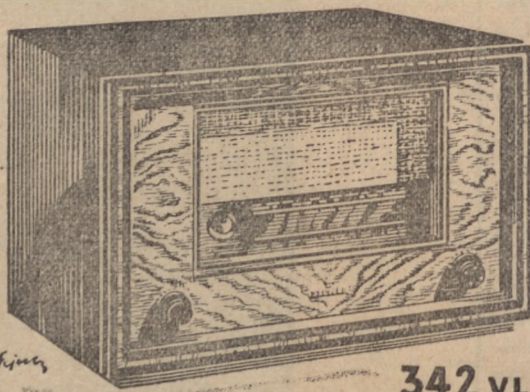
7. A felügyelőbizottsági tagok megválasztása az új alapszabályok szerint.

8. Azon legnagyobb összeg meghatározása, melyet a szövetkezet kölcsönkép felvehet, melyet kölcsön adhat egy tagjának és az adósok-

Franz Schubert
1822

tökéletesen

SIEMENS
RÁDIO

342 VL

NAGYSZERŰ TÁVOLSÁGI SZUPERVEVŐ

tól bevételezendő és a betétek után fizetendő kamatok.

Azon esetben, ha a fent kitézött első gyűlés napján nem jelenne meg az alapszabály által érvényes határozathozatalra előírt számú tag, a közgyűlés ugyanazon napon két órával később, ugyanazon helyiségben és tárgysorozattal tartatik meg, amikor érvényes határozatok hozatnak, tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

A tagok a mérleget és nyereség-veszteség-számlát már mostantól megismerhetik a szövetkezet székhelyén, hivatalos órák alatt.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tükröm, tükröm, mond meg nekem,

ki a legszebb város a világon? De ne csalj, ne hizelegj, édes tükröm, most az egyszerű nem ámitani akarom magam. Tudom, hogy te is szeszélyes vagy. Játszodozva formálsz magadon domborulatot, s mutatod kicsinynek a felületedre vetődő szépség hibát. Valódi szépségeimet pedig homorúan gömbölyödvé óriásképpen vetited szemembe. De néha, — óh kényeskedő, büszkélkedő, nagyvárosi tükrök, ti, — éppen ellenkezőképpen jártok el, és megkeserítitek szájam ízét. Félre veletek, ti minden kákan csomót kereső, ti vélemény nélkül hízelkedő tükrök! De hol találok hűet, sima felületűt és bátrát, aki nem sajnálja egyenesen visszavetíteni az arcomról ráeső sugarakat? Mert engem már a megszokottság meggátol abban, hogy igaz véleményt alkossak magamról. De néha, mikor egy-egy különösebb esemény fölraz fásult nyugalmamból, — például mikor a múltkor az az árvíz vonult el fölöttem, — hajt a kíváncsiság, hogy vajjon milyennek lát engem a világ. Mit gondol szerencsétlenségemben, s mint vélekedik, mikor minden baj nélkül, teljes pompában mutat nekem magam?

Nini, éppen látom, már közeledik is felém az, akit keresek. Ejnye, és éppen most kell elvonulniok fölöttem azoknak a csunya, fekete felhőknek. Egészen tönkreáztatják arcomat. Milyen képet fog vágni hozzá az én tükröm, hogy ilyen keserves ábrázatot kell szemlélnie. No és az állomásom! Nincs benne egy ruhatár sem, pedig hasonló koru társaim mind tartanak ilyent is.

— Nincs semmi baj, városom, látod ez a jó ember fölajánlja saját szobáját a hiányzó ruhatár helyett. Első lakód bemutatkozása kárpótol a hiányért.

— Örülök, hogy nem veszed a szivedre, kedves tükröm. De nézd, ez az eső hogy elcsufit engem. Ne hidd, hogy mindig ilyen vagyok. Inkább ne is nézz rám addig, amíg a nap nem süti zöld hegyeimet és házaimat.

— Sose aggódj emiatt. Tudom én, hogy nem folyton hull rád a víz. Jól el tudlak magamnak képzelni verőfényben is, nyárban és téiben is. Engem sohasem szomorít el az eső, s főleg nem rovom annak terhére, aki maga is szenved tőle. Másrészt, látod, ha sütne a nap, nem örvendeztetne meg annyira aszfaltozott járdád. Talán észre sem venném. Ami pedig az első benyomást illeti, — nem nézve az esőt, mely annyira aggasztott, — nagyon szépnek találak. Egyelőre persze csak a fekvésedet nézem. Nagyon szép ez a két hegylanc, mely keretbe foglal. Az egyik meredeken

ör melletted az égre, s úgy tűnik, mintha oltalomért folyamodva huzódta volna alája. A másik messzebb tőled, s alacsonyabb, de sűrű, szép fenyvessel fedve, szinte csak, hogy ki egyensúlyozza a képet. Tudod-e, hogy Brassó jut az eszembe rólad?

— Nagyon örülök, hogy ennyire tetszem, kedves tükröm. Csodálom, hogy bár Pestről jöttél, és sokáig foglaltad keretedbe értékes képét, mégis észreveszed az én szerény aszfaltos járdámat.

— Ne hidd, hogy szerénynek tartom. Meg lettem volna elégedve, ha kockakövel lett volna is borítva. Mert ahogyan itt észrevettem az aszfaltot, észre fogom venni a sáros utcákat is. Ha pedig találok olyat, akkor nem előnyödre, de hibádnak fogom számítani, hogy hivalkodol annál, ami szem előtt van, és a feledés fátylát borítod a kisebb utcákra, melyeknek bokáig érő sarát aszfaltod nem fogja feledtetni. — De miért vagy ilyen hallgatag?

— Be kell vallanom, hogy eddig tényleg inkább arra gondoltam, hogy szembetűnő helyeimmet csinosítsam, de igyekeztem azért kisebb utcáimat is legalább folyami kővel járhatóvá tenni. Igaz, — hogy... nem mindet, de... ígérem, hogy mulasztásomat pótolni fogom. A piactéren még át fogom ugyan alakítani jól járható, de nem szép járdámat fényűzőre. Hanem azután tényleg nekifogok, hogy a legégetőbb mulasztásokat pótoljam. Meg kell bocsátanod, hiszen tudod, hogy 22 évig nem igen rendelkezhettem magam fölől.

— Rendben van kedves városom, a jószándékot mindig megtudom becsülni, De még egyszer mondom, ne feledd, az aszfalt hiánya a fő utvonalakon nem tud olyan visszatetsző lenni, mint a bokáig érő sár abban az utcában, melyben az ember lakik. Különösen, ha mint a Vörösmarty-utcában, még földből sincs valami járda-féle kijelölve.

— Látod, kedves városom, — igazad van abban, hogy legjobb tehetséged szerint igyekezzel rendezni a viszonyokat. De magárahagyatva a legnagyobb lángész sem tud tökéletes munkát végezni. Nemcsak engedelmes és ügyes alárendeltekre van szükség, hanem a jóindulatu kritikára is. Több szem többet lát. S ha valaki lehetetlen dolgot kíván, vagy olyant, amit magad is programmba vettél, kedves városom, a lehetőségek és terveid feltárásával bizonyoságot tehesz komoly megfontolásod mellett. Lakóid széles rétegének kifejezett kívánságait, mint munkádban segítséget örömmel kell fogadnod, s — természetesen megrostálva — terveidben fölhasználad. Akkor lesz legértékesebb számodra a tükröd, ha nem te forgatod kezvedben, hanem hagyod, hogy azt a valót vetítse eléd, amire ő akad rád véletlenül. S ha szándékaidat komolyan átgondolod, nem kell félned tőle.

Mára azonban már eleget beszélgettünk. Ha szükségét érzed, bármikor szívesen állok rendelkezésedre. Mindig hiven fogom eléd tükrözni a valót. Nem fogok akarattal torzítani semmit.

— A vizontlátásra, kedves tükröm.
— A vizontlátásra, kedves városom.

S. G. J.